

Mendi goiari lar-re larrean tra-ka-lak Ber-a xe-go ba-so
 ur-re-na so-ro ak so-ro-ak in-gur-u an-tre ba-ser-ri-a
 an-tre ba-ser-ri-a gure ja-tor-i-a

Aizarna Errementeria'tar Koruko nere ikasle izanari

IRA'k

Aspaldian legor zeuden begiok leengo batean maikoz bete dira zu zeralta, ume.

Ume, bai, amak bezala. Bere aña eginda ere, maiz entzun ez ba diot, ba, zuen amari gozo asko, «ume», esaten zuri:

Itz onek ba-dizu zenbait ezpametan ariko kutsu berezia. Bein baino geta-gotan entzun izan diot Don Jose Migel'i ere, umea, iloba Pilar i esaten.

Zu zerata-ta, bai, Koruko, zu zeralta-ta maikoz bete dituzu, leengo batean, aspaldian legor zeuden begiok.

Lutelesti askiniak jostatzen irakatsi itzikion umea, gaur irakaskintzaren irugarren mailan lutelestia irakasten, ta irakaslegatari, ta... euskeraz! Ikusteak, onoko onen barneari bizi eragitea, arritzeko ote?

Jostatzen irakatsi bai, «aize orratzaren jolas» ta, «Itsasontziak ur aunditan» jolasa ta, gogoan Koruko?

Amar, amaika nexka-mutiko, Indriko joskiñen anizera lurrean exeriak inguru eginez. Ikasle bat, edozein, gurean ez zan «sonst»rik, erdi-erdian zut, aize-orratz.

Aize-orratzak askotan, oillar irudia eramaki. Gure nexka-mutikoez, aur guztiak antzo, irudimen bizikoak eta erdiko lagunaren tokian, orixe ikusten, oinar-dun aize-orratza.

«Ego-aize!» Olu irakasteak, eta oinar ausartak, antxe erdi-erdian, tokiz ardatu gabe, jauzi egin, salto egin eta ego aidean exeriak zeuden laguneri aurpegi emen, zorrotz begira.

Urrena, beste edozeiniek, nexka ala

mutiko, sartaize! Olu ta gure oillar ausartak jauzi salto berriz ere, baiña oraingoan sartaizekoeri aurpegi eman.

Sortaize! Sartaize! ipar-aize! txanda txandaka ta naastan Olu guztiak entzuten irakasteak tenk! esan artean. Beste gaiak ere ikasi egin bear txikiek, guzti guztiak aize-orratz izan arte pozik jarraituko. Aurrak leena berriz, leena berriz egiten aspertzen ez. Ta, zori onez; iraketa sakon egiteko, bide egokiena auxe.

Egun artan «protagonista» izan etziranak urrengo txandan izango. Ondo

gogoan gordetzen txikiek zeini zegokion txanda. Ez norberak bakarrik, beste guztiak ere bai. Ta inoiz ez dut ikusi inor, guztiak erdira irten arte, berak aize-orratz izan nai. Ez al da pozgarri txikien jokaera zintzoa?

Jolas eta lan, lan eta jolas, gure Koruko'k bederatzu urte. «Bachiller» izateko irakaskintzaren bigarren mailara igo bear. Garai aretan maila ortan euskerarik ez, Erdel-ikastetxera joan bear, beraz.

Ez zizuten, orratik, gugandik erabat alde egiten. Larunbatero illunabarrean ordu pare batean biltzen giñan. Orrela euskai kutsua gorde ta irakaskintza leengo mailan bildutako altxorra jaso ta geiagotu gaiñera.

Bitartean aien ondorengoez aurrekoek bezala jolas eta lan, lan eta jolas. Bein batean, Arrazola tarren aita zanak (goian bedi) idazti zoragarnia ekarri Madril etik seme-alaberi. Atsegiña ta egokia bai itzez bai irudiz. Aurora Medina'ren «Cuentos Juegos y Poemas». Errialde askotako ta izkera askotakoak zituzuen ipui jolas eta olerki oiek. Gaztelarara itzuliak, noski. Gure «txalopin txalo» ere antxe zetorren.

Bakan guk orrelako maukak eta bereala erostazi men nexka mutiko guztiari idazitxoak. Baita euskerara itzuli bear genduaia erabaki ere.

Lan ortarako idazle onak eta olerkariak gaiñera bear. Don Manuel en eskuetan utzi genduan arazoa ta onek pozik artu.

Ikututxo bat edo beste bear zuan orratik idaztiak.

«Campo campo campo
entre los olivos
los cortijos blancos».

Lorca-ren olerkitxo mardul au 7, 8, 9 urteko euskaldun nexka-mutikoentzat egokia ez. Edonongo aurrek aurrena beren inguruko lurraldea ezagutu bear; euskaldunak Euskalerrria, «Olivos» baiño leen arizti ta pagadi eta sagasti eta «cortijos» baiño leen txabola ta baserri.

La arrituko zera, Koruko, Aurora Medina-ren idaztia itzultzeko idazle onak ta olerkariak gaiñera bear zirala ikusi ta esan egin zizun onek bere bizian bertso txar bat egin ez zizun oni; Lorca-ren olerkitxoari ikutua berak egitea buruak eman ez zion ba!

La ekin ta jarrai, ta Gurmendi-tar Arantxa-ri gamelua bezala, Ira-ri goiko abestitxo ori irten.

Eguerriak ziran, Arantxa idaztolan abere irudiak egiten ari; ardi ta arrai, ta txori ta zaldia edo, egiten asi ta eskua uste baiño gorago jaso, konkorra egin, zoratu bear zitzaion oiuka: andereño! andereño! Gamelua atera da! Gamelua! Ez zizun esaten egin dut ez, atera da, atera da.

Orrelako zerbat gertatu Ira-ri ere: abestitxo ori irten. Eresia leengoa duzu, itza berea.

Elerti aldetik begirutzen ba diozu edertasun aundirik ez diozu aurkituko, noski, naiz azkenengo bi bertsoak euskaldun biotza ikutzeko gai, nik uste. Beste aldetik begiratura berriz jakintza aldetik, alegia, Euskalerrriko mendietan goitik bera lur saillak urrenez urren nota ageri diranirakasteko ez ote egokia, Zer derizkiozu Koruko?

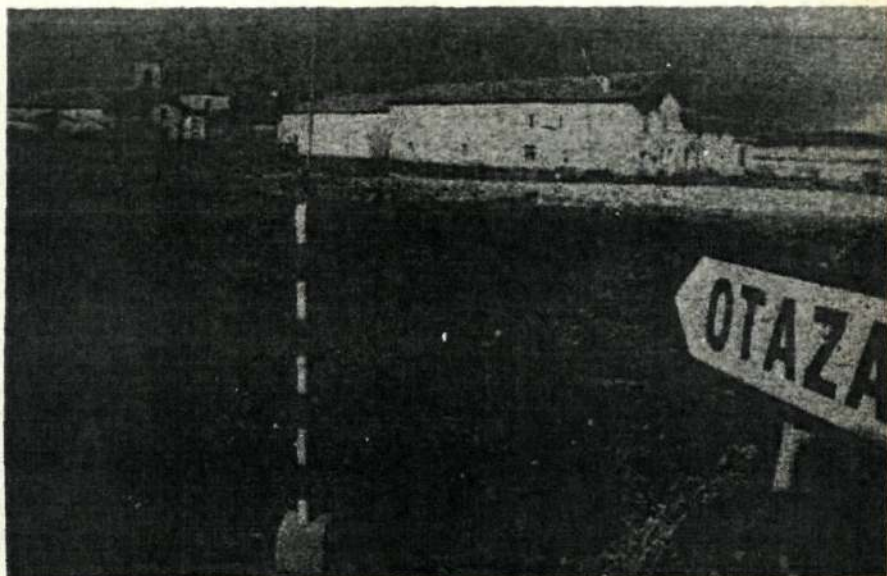
Beste alde on bat ere ba-dizu lan onek: neska mutilek pozik ta errez egiten abestitxoaren irudia.

Goiko jarre ta txabolak berez irteten beraxegoko basoak ere ez zazkie zail egiten. Baserriak, berriz, ain daude oituak Xabierto-ko Ixiki-ren baserria ikusten. Soroak. Soroetan kokka. Gari ta artosoro diranik igartzeko aalik eta landare txikienak eginda ere goiko basoko zugaitzak baiño aundiago irteten.

La zer, basoak ez al daude an goian urruti, zugaitzak txikiak ikusi bear ta gari ta artoak berriz bertan.

La onenbestez irakasle ta ikasle patxada ederrean gelditzen.

Gaurko zure ikasle irakaslegai oiek, biar irakaskintzaren lenengo maillean art dirala abestitxo orri etekiñik atera dezaiotekela ba derizkiozu zabaldu abestitxoa euren artean, ume.

Euzkadi'ko aerpuertoa

Datorren urtean irekia izango da Gasteiz'en oraintxe azken lanetan dagoan Euzkadi'ko egazkin zelai edo aerpuertoa.

Ori dana martxan jarriko ba-da ordea, etxeak bota, lur asko izurratu ta erri bat oso-osorik irintxi bear. Urrela, emendik aurrerantz OIAZA erritxoa, erabat izkutatua izango da Araba'ko mapatik, erri bezala beintzat.

Aurrerapenaren ondorioa.

Baiña dana emen ez da amaitzen. Izen bat eman bear zaio egazkin zelai orri. Or dabilta asmatu eziñik nola bataiatu. Ain zaila izango ote? Uste dut ez dagoa burua orrenbeste nekatu bearrik izen bat asmatzeko. Izan ere asmatu bearrik ez dago. Ez al dago OIAZA naikoa?

Erria izkutatuarren, egazkin zelai orrek bizirik iraun azi dezake OIAZA izena. Aurrerapenaren «aurrerapena» izan ba-da erria erabat izkutatzea, izenak beintzat iraun dezala gizaldiz gizaldi egazkin zelai orri izen ber-bera jarritz.

Gure itzak indarrrik ba-du, orixe proposatzen dugu.

Lege-gizon euskaldun batek euskeraz egin zuan ziña

Otsaillaren 6'gn eguna aaztu eziñezkoa izango da, noski, Euzkadi'ko abogadutzaren kondairan. Ain zuzen egun ortan, Ordizia'ko Imanol Otegi'k abo-

gadu-elkartean sartzeko egin bear dan ziña euskeraz egin zuan.

Imanol Mujika oso ezaguna da bere errian eta Gipuzkoa'ko Goierrri aldean. Borrokalari gartsua ta espetxean egona. Orain, berriz, albiste pozgarri au dala-ta ezagunago izango da, agian.

Ona emen lege-gizon onek euskeraz egindako ziña: «Zin egiten dut, neure kontzientzia ta ohoreagatik abokatu karguaren eginkizunak beteko ditudala, Erregearenganako leialtasunez giza eskubideenganako begirunez eta legea hertsikiro betez».

Ziña egiteko itz auek euskeratzea Euzkalzaindia'ren lana izan da.

Zorionak biojoazkio Imanol'i eman duan urratsagatik, eta ea danok asten geran euskera bizitzaren sail guztietara eramaten.

«Euskadi Sioux», aldizkari berri bat Euskalerrrian

Otsaillaren 13'an eta asteartez egin zan Donosti'n «Euskadi Sioux» aldizkari berriaren aurkezpena. Aldizkariaren sortzailleek aitortu dutenez zera izan nai du: «un balón de oxígeno en esta, por tantos costados, asendereada abertzalia y alejarse de toda intención redentora o salvatríz».

«Euskadi Sioux» amabosteroko izango da ta umoretsu datorkigu bere lenengo zenbakian. Lenengo zenbaki ontan dakarkian gaietan onako auek aipa ditzakegu: Bilbo'ko «travestis» diralakoeri buruz erreportajea, argazki-ikerketarako sail bat, gaurkotasunezko al-